

На основу члана 57.став 1. тачка 2., члана 71. став 1. , члана 70.став 1. и став 2. тачка 1,2,4 и члана 71. Закона о основама система образовања и васпитања(„Сл.гласник РС“ бр. 72/09,бр.52/11 и бр.55/13), члана 16. став 2. Закона о предшколском васпитању и образовању („Сл.гласник РС“ број 18/10), Правилника о општим основама предшколског програма („Сл.гласник РС“ бр.14/06.) и члана 27. став 1. тачка 2. Статута Предшколске установе „Пчелица“ Апатин („Сл.лист општине Апатин“ бр.1/2010.), Управни одбор Предшколске установе „Пчелица“ Апатин, на седници одржаној _____ доноси:

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ПЧЕЛИЦА“ АПАТИН

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Извори и полазишта

Процес предшколског васпитања и образовања у нашој установи остварује се на основу Предшколског програма.

У његовом стварању су учествовали чланови следећих стручних органа установе : Васпитно-образовног већа, Тима за развој предшколског програма, Тима за развојно планирање, Тима за самовредновање, Тима за инклузивно образовање, и Педагошког колегијума.

За израду Предшколског програма коришћени су записници са седница Васпитно-образовног већа, стручних актива, тимова, извештаји о раду истих, лична докуменатција и извештаји о раду стручних сарадника и директора, евиденција стручног усавршавања запослених, записници са седница Управног одбора, Савета родитеља и стручног колегијума, записници о сарадњи са породицом на нивоу васпитних група и установе, записници о сарадњи са друштвеном средином.

Концепт Предшколског програма заснива на поимању базичних функција предшколске установе, поштовању различитих потреба и интереса деце и родитеља у нашој средини као и могућностима оперативног рада установе. Израда овог документа представља континуиран и динамичан процес који укључује евалуацију постигнутог и помак и корекцију на основу уочених промена у развоју детета, породице и установе.

Мултифункционална улога наше установе огледа се у обезбеђивању васпитно-образовног рада, смештаја, неге, исхране, превентивно- здравствене заштите и елемената социјалног рада, за децу узраста од 2,5 до 7 година. Посебно значајан део делатности је Припремни предшколски програм , који се под законском обавезношћу реализује у установи и у који су у 100% броју укључена сва деца узраста пред полазак у школу на територији наше општине.

Сложеност улоге наше установе, сем напред наведеног чини још наш модел друштвене бригае о деци и породици који се годинама гради и прилагођава новонасталој ситуацији и који креирају оснивач - Скупштина општине Апатин и установа, усклађујући га са материјалним могућностима. Овде се, пре свега мисли на комплетно финансирање трошкова боравка ромске деце у нашим вртићима (Насеље Рома, Сонта и Свилојево, просечно их у току године имамо око 60), ниске цене боравка у установи (према подацима имамо најниже цене у Покрајини), категорија деце, у оквиру скале финансирања са попустом од 10% за породице које имају по 2 детета у установи, новогодишње пакетиће за сву децу.

Предшколски програм установе представља основу по којој се мултифункционалност, као специфичност, остварује кроз понуду програма и услуга, уз уважавање развојних, образовних, здравствених и социо-културних потреба деце из наше средине.

Полазишта за израду овог програма су:

- Правилник о општим основама предшколског програма, „Сл.гласник РС“ бр.14/06.
- Закон о основама система образовања и васпитања, „Сл.гласник РС“ бр.52/11.
- Закон о предшколском васпитању и образовању, „Сл.гласник РС“ бр. 18/10.
- Правилник о врстама и начину остваривања и финансирања посебних и специјализованих програма и других облика рада и услуга које оставрује предшколска установа, „Сл.гласник РС“ бр. 26/13.
- Правилник о стандардима услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања, „Сл.гласник РС“ бр.61/12.
- Правилник о стандардима квалитета рада образовно-васпитних установа, „Сл.гласник РС“, бр. 7/11. и 68/12.
- Правилник о основама програма социјалног рада у предшколским установама, „Сл.гласник РС“,бр. 70/94.
- Правилник о превентивној здравственој заштити и стручној спремности здравствених радника у предшколским установама., „Сл.гласник РС“, бр. 73/94.

ЛИЧНА КАРТА УСТАНОВЕ

Историјски оквир

Институционално предшколско васпитање и образовање на овим просторима има веома дугу и богату традицију о чему сведочи постојање првог „забавиште“ још 1881. године, отвореног на иницијативу тамошњег Занатског друштва. Трошкове боравка деце сносили су родитељи и чланови тзв. „Друштва забавишта“. Дакле, брига заједнице за

смештај деце и помоћ родитељима који су били радно ангажовани, постојала је и пре више од 132 године и то оснивањем установе за децу.

Даљи развој текао је у правцу отварања нових зграда и повећања броја уписане деце, тако да 1911. године ради шест „забавишта“ са шест забавиља, на шест различитих места у граду, како свако дете не мора да пређе више од 500 метара док не стигне у свој вртић. До 1922. године радило се на немачком и мађарском језику, а онда је уведен и српски језик. У току Другог светског рата пет државних забавишта била су под управом Министарства здравља, док је два приватна финансирао „Културбунд“. Од завршетка Другог светског рата, па до 1953. Године „забавишта“ су била под управом основне школе. У том периоду било је много деце у школама, тако да су неке зграде „забавишта“ уступљене школама, а према неким документима постојао је недостатак „забавиља“, односно кадра за рад са предшколском децом. Забавишта су радила у тешким материјалним условима, али су окупљала велики број деце и континуитет у раду се није прекидао. 1953. године забавишта се одвајају од основних школа.

Од тог времена до данас, проширивали су се просторни капацитети изградњом нових и већих објеката, побољшавала образовна структура и повећавао број запослених, стварали се бољи услови за рад и смештај деце. У бурној историјској прошлости ових наших животних простора, мењали су се победници и побеђени, вође, руководства, мењале су се просветне политике и стратегије, језик васпитно образовног рада, планови и програми рада, услови – некада су васпитне групе бројале и преко 70 деце, називи установе, руковођење, начини финансирања, али увек је постојало разумевање људи који су водили жупанију, срез, општину и град за потребе наше делатности и помоћ породици. Највише објеката направљено је у периоду 70 –тих и 80-тих година прошлог века. На жалост, општи стандард нашег друштва од тих година бележи пад, економски проблеми имају предзнак хроничног, трају сада већ деценијама што се све одражава и на ову нашу, веома осетљиву делатност. И поред таквих проблема, установа пружа јединствене и потребне услуге породици, а наши објекти релативно добре услове за боравак деце и рад са њима.

У нашој средини одавно је прихваћена и препозната корисност смештаја детета у вртић о чему сведоче подаци о старосној структури и броју деце која бораве код нас у односу на укупан број деце на територији општине.

ОПШТИ ПОДАЦИ

Седиште установе, радна одељења, услови рада

Предшколска установа „Пчелица“ у свом саставу има 9 радних одељења (или објеката). Од тог броја, 5 радних одељења се налази у Апатину, а 4 у селима, Сонти, Пригревици, Купусини и Свилојеву.

Седиште наше установе је у Апатину, Блок 112.

Већина наших објеката је грађена наменски (у Апатину су то објекти- Блок 112, Петра Драпшина 72, у Сонти и Купусини), а остали су прилагођавани потребама. „Најмлађи“ објекат је у Апатину, у улици Петра Драпшина 72, који је усељен 1989. године.

Наша општина већ дуги низ година бележи негативну стопу природног прираштаја. Међутим, обухват деце узраста пред полазак у школу у нашим радним одељењима је 100 %-тан, чак и у објекту установе у Насељу Рома, што је својеврстан куриозитет, када је Ромска популација у питању. Разлог вероватно лежи у томе што овај наш објекат, који се налази у центру ромског насеља постоји и ради око 35 година.

Ми смо задовољни овим бројем, као и присутношћу деце узраста од 4,5 до 5,5 година што представља обухват од 85%.

Оно на чему свакако треба додатно ангажовање је повећање процента присутности млађе деце (узраста од 3 до 4,5 године) у нашим објектима. Он је знатно мањи у односу на претходно наведене и износи око 34%, што је случај и у осталим подручјима Републике.

Изградња јаслица и повећање капацитета изградњом објекта целодневног боравка повећало би обухват млађе деце и задовољило исказане потребе родитеља. Овај проблем је присутан у Апатину, где су капацитети у потпуности попуњени (у наменски грађеним објектима целодневног боравка 15 % деце преко норматива), док је у селима ситуација другачија, наиме, број деце сваке године све је мањи.

Сви наши објекти добро су опремљени дидактичким средствима, намештајем, играчкама, телевизорима, ДВД и ЦД плејерима и у том смислу, сва деца имају исте могућности и услове за рад.

Основни проблем нам је недостатак простора и то у смислу потребе за одређеним бројем радних соба, трпезарија, физкултурних сала, сале за састанке и вишенаменских простора. Ови проблеми највише су изражени у Апатину.

СМЕШТАЈ ДЕЦЕ

МЕСТО	АДРЕСА РАДНОГ ОДЕЉЕЊА	ТИП БОРАВКА	КАПАЦИТЕТ /површине/ 1. унутр.дела 2. дворишта	КАПАЦИТЕТ 1. бр.васп. група 2. бр.деце
1.Апатин	Блок 112	целодневни	• 1184 м2 • 3275	• 7 • 180
2.Апатин	Трг Ослобођења 10	целодн./полудневни	• 347 м2 • 2573 м2	• 3 • 80
3.Апатин	Петра Драпшина 72	целодн./полудневни	• 601 м2 • 318 м2	• 4 • 100
4.Апатин	Огњен Прице 67	полудневни	• 146 м2 • -	
5.Пригревица	Васиља Гаћеше 54	полудневни	• 671 м2 • 439 м2	• 3 • 80
6. Сонта	Војвођанска 65	полудневни	• 644 м2 • 2401 м2	• 3 • 80
7.Свилојево	Ослободилачка	полудневни	• 356 м2	• 2

	18		• 795 м2	• 50
8.Купусина	Ади Ендре 4	полудневни	• 388 м2	• 3 • 70
9.Апатин	Насеље Рома, 24.октобра бб.	полудневни	• 125 м2 • 208 м2	• 2 • 45

ИСХРАНА ДЕЦЕ

Објекти за припрему хране

Наша установа поседује једну централну кухињу (Блок 112) у којој се припрема храна за децу (10 васпитних група) у целодневном боравку у објектима – Блок 112, Трг Ослобођења и Петра Драпшина (доручак, ручак, ужина), као и дистрибуција хране и топлих напитака у помоћне кухиње других објеката у граду, за полудневне боравке. У помоћним кухињама врши се финална припрема и сервирање хране. Главна, као и помоћне кухиње и магацински простори (у Блоку 112) задовољавају критеријуме у погледу здравствено-хигијенских услова, особља и опреме.

Из централног објекта Блок 112 врши се дистрибуција хране, два пута месечно у објекте у селима. На овај начин постиже се рационалност у пословању, контрола и поштовање прописаних норматива исхране и здравствено-хигијенска исправност намирница.

Набавка хране обезбеђује се кроз поступак јавне набавке велике вредности.

Редовну контролу биолошке и хемијске исправности хране, као и калоријске вредности obroка редовно контролише Завод за заштиту здравља Сомбор.

Редовну контролу свих објеката, неколико пута у току године врши санитарна инспекција, при том се проверава стање кухиња (простор, опрема, радне површине), магацина (намернице и хигијена простора) и особља (контрола брисева и хигијене радне одеће и обуће).

Запослени на пословима припреме и дистрибуције хране подлежу шестомесечним систематским (санитарним) прегледима.

Ветеринарски институт Сомбор врши редовну месечну контролу obroка, односно свих намерница животињског порекла.

ЗАПОСЛЕНИ

Кадровска структура

Кадровска структура запослених одговара нашим потребама и у складу је са Законима који регулишу ову област.

Ред.бр.	Радно место	Број извршилаца
---------	-------------	-----------------

1.	директор	1
2.	педагог	1
3.	логопед	1
4.	психолог	1
5.	васпитачи	35
6.	медицинске сестре-васпитачи	2
7.	педијатријска сестра	1
8.	шеф рачун. дипл.економиста	1
9.	секретар, дипл.правник	1
10.	администр.радници	2
11.	главна куварица	1
12.	помоћне куварице	3
13.	сервирке-спремачице	9
14.	спремачице	2
15.	возач / ложач	2
16.	вешерка/курирка	1
	СВЕГА:	65

Напомена: У последње три школске године, по одобрењу Министарства просвете,у нашој установи се ангажује Педагошки асистент,на годину дана, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања. Плату за ово лице обезбеђује Министарство просвете.Он није приказан у горњој табели.

У објектима полудневног боравка сервирке врше и финалну припрему ужине у помоћним кухињама и одржавају хигијену у објектима. Такође уређују и одржавају зелене површине у двориштима.

ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

РАДНО ВРЕМЕ, ОБЛИЦИ РАДА И ТРАЈАЊЕ

Ред.број	Објекат	Радно време објекта	ОБЛИЦИ РАДА, ТРАЈАЊЕ , ЈЕЗИК В.О.РАДА		
			полудневни	целодневни	припремни пред.прогр.
			6 часова	10 часова	4 часа
1.	Апатин, Блок 112	5,30 – 15,30	целодневни боравак за укупно 10 група, од тога су 3 припремне /српски језик		
2.	Апатин, Трг Ослобођења 10	5,45 - 15,45	полудневни боравак за две групе и целодн.боравак за 1 групу /српски језик		

3.	Апатин, Петра Драпшина 72	5,45 – 15,45 друга смена: 12,30 - 18,30	полудневни боравак за 3 групе, од тога једна група ради у поподневној смени и целодневни боравак за 2 групе / српски језик
4.	Апатин, Огњен Прице 65	7,00- 13,00	полудневни боравак за 2 групе, од тога је једна припремна / српски језик
5.	Насеље Рома, 24. Октобра 66	7,00- 13,00	полудневни боравак за 2 припремне групе/ српски језик /српски језик
6.	Пригревица, Васиља Гаћеше 54	7,00- 13,00	полудневни боравак за 3 групе, од тога су 2 припремне /српски језик
7.	Свилојево, Ослободилачка 18	7,00- 13,00	полудневни боравак, 1 група на мађарском језику и 1 припремна група на српском језику
8.	Сонта, Војвођанска 68	7,00- 13,00	полудневни боравак, 2 припремне групе и 1 мешовита.
9.	Купусина, Ади Ендре 4	7,00- 13,00	полудневни боравак за 3 групе, од тога 1 припремна на мађарском, 1 мешовита на мађарском и 1 мешовита на српском језику

УСТАНОВА И ЊЕНО ОКРУЖЕЊЕ

Општина Апатин броји око 33000 становника и заузима површину од 333 км².

Град Апатин, који је седиште општине, административни, привредни, просветни и културни центар има око 19500 становника. Ови показатељи сврставају је у мање општине у Покрајини, односно у Републици. У свом саставу има 4 насељена места, Пригревица, Сонта, Свилојево и Купусина.

Етнички састав је мешовит, већину чине Срби (61,61%), затим Мађари (11,53%), Хрвати (11,47%), Румуни, Роми, Немци, Муслимани, Југословени... укупно 24 националне групе.

Општина Апатин налази се на крајњем западу Војводине и припада западно-бачком управном округу. Река Дунав је природна граница према Републици Хрватској, а на северу, односно југу граничи се са општинама Сомбор и Озаци. Ово је такође мултиконфесионална средина, са две највише заступљене религије – православном и католичком.

Ретко повољан географски положај, пре свега позиционираност непосредно уз леву обалу великог и моћног Дунава, који се често назива „плавом европском магистралом“,

богатство аутентичне флоре и фауне у специјалном резервату природе „Горње Подунавље“, ловишта, термални извори воде, богата и плодна равница чине изузетне потенцијале за развој и напредак овог подручја.

Наша општина спада (по неким показатељима) у ред развијених, првенствено захваљујући опстанку и раду неколико малобројних предузећа, али и због релативно добре изграђеност објеката.

Наша установа је отворена за сарадњу, што се показује кроз многобројне видове сарадње са основним, средњим школама, као и са основном музичком школом „Стеван Христић“ у Апатину (сарадња путем контаката учитеља и васпитача, посете непосредном васпитно-образовном раду, односно настави – са децом, на нивоу стручних служби, Актива директора).

У нашој општини делује и активно ради много спортских клубова, а предуслов за њихов рад су релативно добри услови, што значи да град и села (изузев Свилојева и Купусине где је започета изградња спортске хале), имају спортске хале, игралишта, терене за рукомет, одбојку, кошарку, тенис, фитнес, фудбалске стадионе, игралишта за децу... Ми остварујемо добре односе са Спортским савезом општине (који нам је прошле године, између осталог, обезбедио реквизите за дворишта вртића у Апатину, у градском парку и у Насељу Рома). Такође, у оквиру просторија Спортског савеза, налази се јединствен музеј спорта, који има сталну поставку, те деца најстаријег узраста током школске године посећују овај простор. Сви клубови су отворени за сарадњу и она је током године спорадична, а наша установа, помажући у пласирању информација из клубова према родитељима, настоји да буде управо промотер спорта, а све у интересу правилног развоја деце.

Општински културни центар и галерија „Меандер“ су наши дугогодишњи сарадници и неко ко помаже промоцију наше делатности и омогућава у својим просторима приказ дечјег стваралаштва, у многим облицима, затим, одржавање позоришних и биоскопских представа за децу, трибина и предавања за запослене и сл.

Народна библиотека у Апатину, као и одељења библиотеке у селима, су такође наши стални сарадници, наша деца постају чланови библиотеке, а промоције књижевних дела, предавања и трибине су саставни део рада.

Културно уметничка друштва, „Дунав“ у Апатину и сви КУД-ови у селима наше општине су значајни чиниоци и креатори друштвеног живота. То су места окупљања младих људи, а наша деца своје прве кораке чине управо захваљујући сарадњи ових душава и наше установе. Оно што је можда и најзначајнији моменат у овој сарадњи је заједничко настојање да се очува и одржи традиција фолклора, народних ношњи, обичаја, музике, језика и књижевности народа и националних мањина.

Месне заједнице нам пружају изузетну подршку у раду, уступањем простора у Домовима културе, уређењима простора дворишта и уличног дела испред вртића, укључивањем наше деце у различите програме на нивоу села. обележавања значајних датума у селима.

Јавна предузећа, приватна предузећа, медијске куће, удружења и организације су добри партнери у реализацији задатака и активности, почевши од пружања услуга ради

обезбеђивања редовног и несметаног функционисања (Јавно комунално предузеће, Дирекција за изградњу, телевизија Апатин, радио Апатин, Радио „Дунав“, телевизија „025 инфо“), до посебних и специфичних програмских активности које обезбеђујемо у сарадњи са Црвеним крстом, Домом здравља, ЈП „Војводина шуме“, ЈП „Марина Апатин“, Удружење грађана „Бреза“ Апатин, Дом за старе и пензионере, Центар за социјални рад, Удружење пчелара „Апатин“, Ауто-мото клуб „Пантер“ Апатин , и сл.

Постојање оваквих материјалних услова , као и традиционално добре сарадње са свим напред наведеним субјектима добар су основ за даље имплементирање нових облика сарадње и спровођење програма.

ЦИЉЕВИ И ПРИНЦИПИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА И НАЧИНИ ЊИХОВОГ ОСТВАРИВАЊА

ЦИЉ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА:

Пун интелектуални,емоционални,социјални,морални и физички развој сваког детета у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима.

ПРИНЦИПИ ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ РАДА

Принцип доступности

У ПУ "Пчелица" уписују се сва заинтересована деца на територији општине Апатин узраста од 2,5-6,5.

Упис у вртић врше васпитачи у објектима у селима и педагог и психолог установе у Апатину за све објекте у граду.Уписни рок је у априлу месецу за сву децу узраста од 2,5-6,5 година.Сва деца чији родитељи поднесу молбу уписују се у радну јединицу по жељи родитеља .Одређени број деце који не испуњава услов за упис због узраста (млађи од 2,5 год) стављају се на листу чекања.Упис наведене деце врши се у току школске године када се за то стекну услови . Све врсте потребних информација током године, као и информације о почетку уписа, условима уписа и потребној докуменатцији, родитељима се саопштавају путем локалних медија, сајта установе, телефонским путем, личним контактима и путем огласних табли.

Деца са сметњама у развоју распоређују се у редовне васпитне групе по принципима инклузивног васпитања и образовања.

Принцип демократичности

Обзиром да је предшколско васпитање допуна породичног васпитања, родитељу се пружа могућност да учествује у планирању и програмирању васпитно-образовног рада на нивоу

групе, али и на нивоу установе, преко својих представника у Саветима родитеља. Родитељи су укључени у одлучивање кроз Савет родитеља и Управни одбор.

Кроз свакодневну сарадњу са васпитачем родитељи су обавештени о догађањима у вртићу и развоју и напредовању њиховог детета.

Принцип отворености

ПУ "Пчелица" континуирано гради односе са породицом и представницима шире друштвене заједнице.

Посебно се планира на годишњем нивоу (Годишњи план установе):

- сарадња са породицом кроз различите облике,
- сарадња са основним школама на нивоу општине Апатин
- сарадња са локалном заједницом (Дом здравља, галерија Меандер, Културни центар, Дом за старе пензионере, градска библиотека, Војводина шуме, Центар за социјални рад, Месне заједнице, Црвени крст)
- сарадња са широм друштвеном заједницом (предшколске установе из окружења и шире)

Принцип аутентичности

Целокупни васпитно образовни рад у ПУ "Пчелица, ослања се на целовит приступ детету, на уважавање игре као начина изражавања и учења предшколског детета као и на поштовање и уважавање различитости-језика културе обичаја српског народа, мађарског, хрватске и ромског народа који, уз друге народе односно националне мањине, живе на подручју наше општине.

Принцип развојности

У ПУ " Пчелица" постоји понуда различитих облика васпитно образовног рада и програма који уважавају потребе деце и породице. Програми и облици рада доносе се на годишњем нивоу, на основу испитаних потреба деце и родитеља. У установи се обезбеђују два основна програма као и нега , здравствена и социјална заштита деце.

Сваке године у установи се спроводи самовредновање на основу којег се доноси нови Годишњи план установе. За успешно напредовање у професионалном смислу, установа обезбеђује стручно усавршавање за све запослене. Савладане вештине и технике из Акредитованих програма и семинара примењују се у свакодневном раду са децом и породицом.

У ПУ " Пчелица"наведени принципи остварују се кроз непосредан васпитно-образовни рад, сарадњу са породицом и локалном заједницом као и другим релевантним установама из окружења.

ПОНУДА ПРОГРАМА И УСЛУГА

1. ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА ОД ТРИ ГОДИНЕ ДО УКЉУЧИВАЊА У ПРОГРАМ ПРИПРЕМЕ ЗА ШКОЛУ

За узраст деце од напуњене треће године до пет и по година предвиђена су два модела предшколског образовања и васпитања (Модел А и Модел Б).

Модел А гравитира отвореном систему васпитања и акционом развијању програма, зависно до интересовања деце. Модел Б има карактеристике когнитивно развојног програма и разрађене васпитно образовне циљеве, задатке васпитача и типове активности међу којима васпитач може да бира и разрађује их зависно од потреба, могућности и интересовања деце. Оба модела се равноправно примењују и комбинују у пракси, а појединци (васпитачи) се за њих индивидуално опредељују.

Васпитно образовни **циљев**и у оба модела су следећи:

1. стицање позитивне слике о себи;
2. развијање поверења у себе и друге;
3. подстицање самосталности, индивидуалне одговорности и аутентичности израза и деловања;
4. развој интелектуалних капацитета у складу са развојним потребама, могућностима и интересовањима;
5. развој социјалних и моралних вредности;
6. култивисање дечјих емоција и неговање односа ненасилне комуникације и толеранције;
7. развој моторних способности и спретности;
8. подстицање креативног изражавања детета;
9. развијање свести о значају заштите и очувању природне и друштвене средине.

Осим заједничких циљева, сви сегменти Општих основа предшколског програма оријентисани су на хуманистичко схватање дететове природе и његовог физичког и духовног развоја. Суштинска одредница је да је дете вредност само по себи, да у себи носи развојне потенцијале да је и само чинилац сопственог развоја, социјализације и васпитања.

Приликом одређивања васпитно-образовних циљева, васпитач полази од онога што зна о деци у својој групи и од друштвеног контекста у којем дете одраста.

Наведени циљев

Садржаји од којих се полази у програмирању васпитно-образовног рада у оба модела су човек у друштву и природи, као и његов однос према себи и својој околини. Извори из којих се црпе садржаји су хуманистичке, друштвене, природне и математичке науке, као и све врсте уметности, Програмирање и разрада садржаја је у домену васпитача, као и креирање програмског модела.

Васпитач је креатор и свих **активности** којима се реализује васпитно-образовни рад(телесне,перцептивне,здравствено-

хигијенске,афективне,откривачке,практичне,говорне ликовне....) а посебно игра која има посебан статус у односу на на остале активности.

Игра је самостална, спонтана делатност која је сама себи сврха, која одржава дивергентан и експресиван начин размишљања. Васпитач има задатак да култивише и заштити дечју игру.

Васпитно –образовни процес не своди се само на усвајање програмских садржаја већ се узимају у обзир и други чиниоци који битно одређују његове ефекте-организација времена,простора,укупна атмосфера која се ствара у вртићу и сл.

Васпитачи у програмирању васпитно-образовног рада посебну пажњу посвећују сарадњи са породицом и друштвеном заједницом узимајући у обзир разлике у културним условима у којима деца живе и искуства која су стекла .На тај начин поштују се потребе друштва, а вртић постаје део локалне друштвене заједнице .

Сви васпитачи планирају најмање осам родитељских састанака у току школске године (тематски,информативни,приказ непосредног рада са децом,приредбе за родитеље).

Сарадњу са локалном заједницом остварују у складу са планом установе и сопственим планом.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА:

У целодневном боравку, програм траје 1 школску, односно радну годину, а у полудневном боравку – у мешовитим групама програм траје 10 месеци.

2. ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Припремни предшколски програм је део предшколског програма којим се остварује припрема деце за полазак у школу. Основно полазиште за израду овог значајног дела програма.су Опште основе предшколског програма.

У Предшколској установи „Пчелица“ у креирању припремног предшколског програма заступљена су оба модела предшколског васпитања, а васпитачи се индивидуално опредељују за један од модела.

ЦИЉ Припремног Предшколског Програма

Циљ Припремног предшколског програма је да допринесе целовитом развоју детета стварањем услова и подстицаја који ће омогућити да свако дете развија све своје способности и особине личности, проширује своја искуства, изграђује сазнања о себи, другим људима и свету око себе, као основе за стицање нових облика учења,сазнавања и понашања.

ЗАДАЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Остваривање припремног предшколског програма одвија се у складу са општим начелима васпитно-образовног рада ,а специфични задаци односе се на важне аспекте припреме за полазак у школу и гласе :

- подстицање осамостаљивања
- јачање социо-емоционалне компетенције

- подршка сазнајном развоју
- неговање мотива радозналости
- подршка физичком развоју
- поштовање индивидуалности и подстицање креативности

Полазиште за избор програмских задатака и садржаја васпитно-образовног рада чине Основе програма предшколског васпитања и образовања

Избор и планирање садржаја образовања у предшколској установи не може се свести само на издвојене секвенце у форми планираних активности из појединих подручја (области) васпитно-образовног рада.

Садржај образовања не чине само знања о себи, другом свету у коме живимо, већ исто тако, па чак и пре, знања „да“ умећа, вештине, способности.

Полазиште за избор садржаја и активности је схватање о учењу предшколског детета.

Учење је процес активне конструкције и реконструкције знања. Почетак било ког учења **није незнање** већ претходно знање, резултат ранијих искустава и учења.

Имајући у виду да је учење процес изграђивања-конструкције знања, васпитно-образовни рад са децом организује се путем посматрања, истраживања манипулисања, експериментисања, упоређивања, постављања хипотеза, путем открића, стваралачког учења и сложенијих активности прилагођених психо-физичком могућностима деце предшколског узраста. кроз интерактивно и кооперативно учење, кроз интеракцију и комуникацију на релацији дете-дете, дете-одрасли.

Сходно овој поставци навешћемо само **циљеве и активности по аспектима развоја** који се односе и на садржаје које треба реализовати а на основу плана и програма васпитно образовног рада за узраст од 5-7 година –**МОДЕЛ А.**

ФИЗИЧКИ РАЗВОЈ

Циљеви и могући садржаји

- Истраживање различитих начина на које дете може да користи своје тело у физичким активностима
- Очување и унапређивање здравља
- Подстицати развој и усавршавати основне моторичке активности: ходање трчање скакање пењање, пузање провлачење, потискивање вучење гурање, хватање, бацање, гађање, одржавање и кретање на води, снегу исл.
- Подстицати развој биомоторичких способности, снаге брзине, спретности, прецизности, окретности, издржљивости, хармоничности покрета и кретања
- Доприносити бољој просторној оријентацији
- Упознавање и упражњавање традиционалних игара
- Физичким активностима и вежбама припремати дете за напоре који га очекују у школи

СОЦИО-ЕМОЦИОНАЛНИ РАЗВОЈ

Циљеви и могући садржаји

- Развијање поверења и самопоштовања
- Помоћи детету да одложи задовољавање својих потреба
- Подстицати децу на самостално решавање конфликта

- Развијати позитивну слику о себи кроз стицање поверења у себе, развијати аутономију и стицати емоционалну стабилност
- Развијање самосталности
- Развијање истрајности у активностима и задацима
- Формирање позитивних односа са другом децом и одраслима и развијању пријатељства
- Препознавање и поштовање својих потреба и осећања других
- Развијање позитивног става и толеранције према ономе што је различито
- Подстицање код деце бриге о средини и другим људима, а у заједници
- Подстицање код деце бриге о живим бићима, љибимцима, биљкама

Препоручени садржаји

1. дете открива и упознаје себе /изглед, грађа човековог тела, потребе осећања, мисли, опажања, начин изражавања телом, покретом, гестом мимиком, вербално музички... полне разлике, процес доношења деце на свет, слика о себи, подстицање самопоштовања /
2. односи искуства и сазнања о другим људима
/породица, начини комуникације у породици, шира и ужа породица, рођаци вршњаци, култура, традиција, празници, обичаји других људи, дечја права, комуникација-сарадња и конфликти
3. свет око себе и начини деловања на њега
/разликовање живог и неживог, раст и развој, поређење са биљкама, животињама, биљни свет животињски свет, разликовање годишњих доба, природне појаве-електрицитет, магнетизам, ваздух, светлост, звук, трење, растворљивост у води, рељеф, конфигурација краја у коме живимо, земља и свемир, понашање у саобраћају, познавање услова живота, екологија-очување животне средине

САЗНАЈНИ РАЗВОЈ

Развој почетних математичких појмова

Циљеви и могући садржаји

- Развијање моћи опажања
- Препознавање објеката по изгледу, звуку, додиру, мирису, укусу
- Разумевање операције класификовања
- Уочавање промена у природи и њихов утицај
- Разумевање математичких операција : спајање, груписање, класификација, бројање, мерење
- Препознавање бројева до 10 у играма бројања и играма уопште
- Коришћење математичких израза у језику у складу са ситуацијама у којима уче
- Уочавање простора и просторних димензија
- Уочавање временских односа / доба дана, годишња доба, појмови јуче, данас, сутра.../

Препоручени садржаји

- Уочавање особина предмета (боја, облик, величина, уочавање разлика, класификација, серијација)
- Простор и просторне димензије
- Појам скупа и операције са скуповима
- Временски односи
- Уочавање тежине и мерење

Развој говора, говорног стваралаштва и комуникације

- Подстицати практиковање и разноврсну употребу говора кроз свакодневне животне-

практичне ситуације

- Подстицати децу да говоре о ономе што осећају,мисле и желе
- Стварати богате подстицајне ситуације како би дете могло да описује предмете и појаве те узрочно последичне односе из околне стварности
- Подстицати дете да овлада гласовном структуром говора
- Указивати детету на правилан говор (да говори јасно,разговорно)
- Подстицати развој говора и вештину слушања
- Уочавање повезаности усменог и писаног говора
- Доприносити бољем схватању детета да писани говор служи за комуникацију
- Подржавати и развијати дечје интересовање за свет слова и писану реч
- Подстицање деце да препознају слова и поклапање слово-глас
- Користе дескриптиван говор за објашњавање и истраживање
- Развијати код деце љубав и интересовање према књижици и према школи
- Подстицање говорног стваралаштва код деце –језичке игре ,игре речима,драмске језичке игре,језичко-музичкој језичко –ликовно стваралаштво

Препоручени садржаји

Посебно за почетно читање и писање

- Активности које подстичу говор код деце (формирање реченице,причање по слици,препричавање...)
- Активности које подстичу разумевање „значање речи“
- Активности које развијају говорно разумевање код деце
- Разумевање појма реченица-реч
- Анализа и синтеза речи
- Препознавање појма глас-слово
- Препознавање слова
- Писање једноставних речи

Говорно стваралаштво-садржаји

- Језичке игре
- Питалице,бројалице,брзалице,загонетке,ребуси
- „Заврши причу“
- „Напиши причу“

Дечје стваралаштво

Ликовно стваралаштво

Циљеви и могући садржаји

- Подстицати децу на самостално слободно ликовно изражавање
- Подстицати децу да уочавају откривају и упознају свет око себе као креативна и стваралачка бића
- Упознавање сопствене ликовне стваралачке могућности
- Омогућити деци да да упознају свој унутрашњи свет путем ликовног израза

Музичко стваралаштво

Могући садржаји

- Упознавање сопствених музичких способности коришћењем и експериментисањем сопственим гласом различитим облицима ритмова и запамћивањем једноставних музичких облика
- Препознавање порекла звука и разликовање звука по висини,боји и трајању

- Овладавање техником певања једноставних мелодија
- Поштовање правила заједничког певања
- Упознавање са традиционалном музичком баштином
- Овладавање техником свирања на различитим дечјим инструментима
- Упознавање и овладавање музичким играма, плесним корацима и једноставном кореографијама

Драмско стваралаштво

Циљеви и могући садржаји

- Подстицати децу да користе своју самосталност и слободу своју машту, искуства и осећања,
- Развијати способност свесног и критичког односа према сопственом и гровном понашању у различитим драмским активностима и играма позоришта
- Открива свет око себе, истражује своје понашање и своје односе са светом, открива реалност
- Развој самосталности, инвентивности спонтаности

МОДЕЛ Б Припремног предшколског програма

Програм припреме деце за школу састоји се од области у које су сврстани васпитно-образовни садржаји и активности путем којих се остварују општа и посебна припрема деце за школу. То су:

-развој говора (неговање говорне културе, богаћење дечјег речника и неговање граматички правилног говора, вербално изражавање и комуникација, монолошки говор и причање, упознавање са дечјом књижевношћу и говорне игре;

-припрема за почетно читање и писање:

почетно читање: читање лепих књига, комуникација на даљину са личностима из прошлости, значај писаних порука, препознавање натписа, назива и имена без посебног обраћања пажње на слова од којих се састоје, гласовна анализа речи, састављање речи од гласова, разликовање самогласника и сугласника, почетно читање у скалду са дечјим могућностима,

-почетно писање :вежбе латерализације, правилно држање руке, прстију и положаја тела и руковање прибором за цртање, вежбе за развој fine моторике, вежбе за усавршавање тачности покрета, графомоторне вежбе у одговарајућој свесци.

-развој математичких појмова (полагајаи у простору, кретање кроз простор, поређење и процењивање, облици, област линије и тачке, образовање скупова, бројност скупова и временско сазнање); упознавање природне и друштвене средине (живи свет, човек као друштвено биће, рад људи, саобраћајно васпитање),

-физичко васпитање (физички развој, развој опажања, јачање здравља и одржавање хигијене);

-ликовно васпитање (цртање, сликање, пластично обликовање и естетско доживљавање и процењивање);

-музичко васпитање (слушање музике, певање, свирање и плесне активности).

У оба модела посебна пажња се посвећује припреми деце за почетно читање и писање. Васпитач има задатак да полазећи од дечјих могућности, интересовања и способности омогући деци да се уведе у процес описмењавања али не и да описмењавају децу.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА: 10 месеци.

3. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНОГ РАДА У УСТАНОВИ

Основни циљеви социјалног рада у установи су:

- Допринос социјалној стабилности и сигурности породице
- Помоћ породици око неге, подизања, васпитања и заштите деце
- Допринос остваривању социјалних права и правде за децу
- Превенција социјалних проблема деце на најранијем узрасту
- Неговање и усвајање хуманистичких вредности
- Постизање оптималне усклађености између потреба породице и деце за збрињавањем и обухватом деце одговарајућим облицима рада
- Постизање оптималне социјализације за сву децу

Програм социјалног рада у установи спроводе васпитачи и стручни сарданици, односно по потреби Центар за социјални рад.

Васпитачи у свакодневном раду доприносе социјализацији, неговању и усвајању хуманистичких вредности.

Упис деце у вртић омогућен је за све заинтересоване родитеље деце узраста од 2,5-6,5 година у складу са капацитетом.

Компензаторска улога дечијег вртића је у најтешњој вези са остваривањем задатака специфичног вида социјалног рада у нашој установи.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА: целе школске , односно радне године

4. ПРОГРАМ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Програм превентивне здравствене заштите, обухвата

- Формирање навика које воде очувању здравља деце
- Едукацију родитеља у вези са личном хигијеном и заштитом животне средине
- Периодичну контролу раста и развоја деце
- Спровођење хигијенско епидемиолошких мера по прописима за здравствену заштиту од заразних и других болести

Стручне послове у спровођењу превентивне здравствене заштите у установи обављају васпитачи и медицинске сестре -васпитачи.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА: целе школске , односно радне године.

ПРОГРАМ РАДА СА ДЕЦОМ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

НАЧИНИ РАЗВИЈАЊА ИНДИВИДУАЛИЗОВАНОГ ПРИСТУПА У ОСТВАРИВАЊУ ВАСПИТНО- ОБРАЗОВНОГ РАДА СА ДЕЦОМ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

У Предшколској установи „Пчелица „ деца са сметњама у развоју смештена су у редовне васпитне групе.

ПУ „ Пчелица „ омогућава упис у вртић свој деци узраста од 2.5-6,5 година .

Сваке школске године у установу се упише одређени број деце са сметњама у развоју ,а највећи број сметњи је у домену успореног развоја (интелектуалног и социо-емоционалног развоја).

У ПУ „Пчелица“ се формирају Тимови за инклузивно васпитање и образовање које чине : стручни сарадник,васпитач и родитељ односно старатељ.

Са овом децом током године индивидуализовани програм обавља :

- **васпитач** (на основу општег плана рада и индивидуализованог програма)

- **стручни сарадник** (психолог,логопед,педагог), на основу донесеног програма рада.

- Родитељи, који су упознати , дају сагласност на спровођење идивидуалног образовног плана који су израдили васпитач и стручни сарадник. Просветни саветник прати спровођење овог плана.

Сви васпитачи и стручни сарадници обучени су за примену програма „Школа и вртић по мери детета, инклузивни модел рада у вртићу“

ПРОГРАМ РАДА СА ДЕЦОМ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

(табеларни приказ)

Програмски садржаји и активности	Облици рада	Носиоци активности	Време реализације
Идентификација деце са сметњама у развоју	Индивидуални	Логопед	Током године
		Психолог	Током године
		Педагог	Током године
Процена тренутног развојног нивоа детета	Индивидуални	Логопед	Септембар, октобар
		Психолог	Током године
Израда индивидуализованих програма рада са децом са сметњама у развоју		Логопед,педагог, Педагог Психолог Васпитачи	Октобар , током године
Корективни рад логопеда: -корекција говорно-језичких недостатака -јачање говорно-језичких вештина	Индивидуални	Логопед	Током године
	Групни		
Корективни рад психолога: -подстицање дечјег развоја на основу очуваних потенцијала -подстицање социо-емоционалних вештина	Индивидуални	Психолог	Током године
	Групни		
Корективни рад педагога:	Индивидуални	Педагог	Током године

-подстицање интелектуалног развоја -подстицање социо-емоционалних вештина	Групни		
Рад са васпитачима	Индивидуални Групни	Логопед, педагог Психолог	Током године
Рад са родитељима	Индивидуални Групни	Логопед, психолог Педагог	Током године
Рад васпитача у васпитној групи	Индивидуални, групни, фронтални	Васпитачи	Током године

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА: целе школске , односно радне године

ПОСЕБНИ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ И ДРУГИ ОБЛИЦИ РАДА И УСЛУГА

Услови за остваривање посебних и специјализованих програма формулисани су следећим стандардима (Правилник о стандардима услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања, „Сл.гласник РС бр. 61/2012.):

- стандард 1 – функција посебних и специјализованих програма
- стандард 2 – корисници посебних и специјализованих програма
- стандард 3- организатори посебних и специјализованих програма
- стандард 4- место организације посебних и специјализованих програма
- стандард 5- простор имопрема за остваривање посебних и специјализованих програма
- стандард 6- трајање посебних и специјализованих програма
- стандард 7- финансирање посебних и специјализованих програма
- стандард 8- улога предшколске установе у избору организацији и реализацији посебних и специјализованих програма
- стандард 9- број и начин груписања учесника и посебним и специјализованим програмима
- стандард 10-кадрови који реализују посебне и специјализоване програме
- стандард 11- начини праћења и вредновања посебних и специјализованих програма
- стандард 12-садржај посебних и специјализованих програма
- стандард 13- заштита и безбедност деце током организовања посебних и специјализованих програма

Избор посебних и специјализованих програма у установи предлаже Педагошки колегијум на основу испитаних потреба свих заинтересованих, а усваја Управни одбор установе.

Посебни и специјализовани програми проистичу из концепта предшколског васпитања и образовања.

Остваривање ових програма обезбеђује :

- Схватање детета као особе са посебним интересовањима и искуствима
- Повећање доступности предшколског васпитања и образовања за сву децу, без дискриминације

- Партнерски однос са породицама, локалном самоуправом и друштвеном средином у складу са потребама предшколске деце и њихових родитеља.

На основу вредновања и самовредновања установе, на крају сваке школске године формира се понуда различитих облика рада и услуга. Конкретни облици рада планирају се на годишњем нивоу и налазе у Годишњем плану рада установе.

«Дани дечјег стваралаштва», као јавна манифестација која се у нашој установи организује 20 година спада у пригодне и повремене програме и биће реализована и у наредном периоду.

САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ

Планирању сарадње са породицом у предшколској установи „Пчелица“ посвећује се велика пажња, обзиром да је предшколско васпитање допуна породичном васпитању. У установи родитељима се омогућава да активно учествују у подизању и васпитању свог детета.

Васпитачи су обавезни да у току школске године одрже осам родитељских састанака:

- Информативни
- Родитељски састанци са темом,
- Приредбе за родитеље (поводом Осмог марта и завршетка школске године)
- Родитељски састанак на коме се приказује непосредн рад са децом (у припремним предшколским групама васпитач је обавезан да одржи активности из области развоја говора и почетних математичких појмова, а у предшколским групама од 3-5,5 година васпитач сам планира из којих области ће одржати активности).

Такође, васпитачи планирају укључивање родитеља у непосредан васпитно-образовни рад на различите начине:

- Посматрање непосредног васпитно-образовног рада,
- Активно учешће родитеља у реализацији садржаја и активности (поводом Дана дечје радости, божићних празника, јесење и завршне свечаности)
- Учешће родитеља у организовању излета .

Васпитачи имају свакодневне индивидулане контакте са родитељима на пријему и приликом одласка деце кући. У складу са потребама родитеља и на основу личне процене, васпитач планира и додатне индивидуалне контакте са родитељима.

САРАДЊА СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Сарадња са друштвеном средином подразумева сарадњу са свим битним чиниоцима друштвених збивања нашег окружења. Најчешће сарађујемо на локалном нивоу са следећим установама, институцијама:

- Основне школе (посете предшколаца основној школи, посета првака и учитељица вртићима – припремним предшколским групама, сарадња стручних сарадника, Актив директора на нивоу општине)
- Музичка школа (посете концертима у школи и заједнички програми)
- Народна библиотека «Миодраг Борисављевић» Апатин (деца организовано, приликом посете са васпитачима, постају чланови дечјег одељења библиотеке)

- Галерија «Меандер» Апатин (организовање изложби дечјих радова два пута годишње-поводом «Дечје недеље» и «Дана дечјег стваралаштва»), као и посете изложбама које се дешавају током године у галерији);
- «Културни центар» Апатин (организовање биоскопских и позоришних представа, трибинаи и сл.)
- Месне заједнице (финансијска помоћ МЗ, у складу са њиховим могућностима и планом рада, у побољшању услова рада у вртићима – кречење, фарбање, бетонирање стаза, израда оgrade око дворишта- Апатин у објектима Огњен Прице и Трг Ослобођења, као и учешће деце из вртића у јавним манифестацијама на нивоу села)
- Културно уметничка друштва у Апатину и селима (позајмљивање народних ношњи, оркестарска пратња приликом различитих наступа наше деце);
- Црвени крст (Предавања за децу на тему «Пружање прве помоћи», «Значај и улога Црвеног крста», презентација пружања прве помоћи, израда честитки за 8.Март, сакупљање одеће и обуће за сиромашну децу);
- Дом за старе и пензионере Апатин (сарадња у току октобра месеца – месеца старих лица, кроз посете деце и васпитача овој установи, посета деце Дому поводом 8.Марта, извођење пригодног програма, дружење и фарбање ускршњих јаја у вртићу као заједничка активност);
- ЈП « Војводина шуме» Апатин (посета наше деце специјално резервату природе «Горње Подунавље», предавања шумара за децу на тему – Живот у шуми, биљни и животињски свет)
- Удружење занатлија (упознавање деце са старим занатима – ткање; упознавање деце са основама пчеларства);
- Медији (сарадња са радио и телевизијским станицама, локалним листом «Нови глас комуна», прате и извештавају о свим актуелностима и збивањима у вртићу);
- На нивоу западно-бачког и северно-бачког округа остварује се континуирана сарадња са предшколским установама кроз Актив директора и стручних сарадника ,а отворени смо за сарадњу са свим другим установама и друштеним чиниоцима који доприносе развоју наше установе (невладине организације, Спортски савез општине Апатин, приватна предузећа, ЈКП »Наш дом» Апатин, Дирекција за изградњу, различита Удружења, и сл...).

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА УСТАНОВЕ

Праћење и вредновање остварености рада предшколске установе реализује се кроз:

- Вредновање и самовредновање васпитно-образовног рада (упитници за родитеље децу и запослене) ;
- Праћење рада Васпитно-образовног већа;
- Праћење рада стручних Актива;
- Праћење реализације рада са децом на основу протокола праћења;
- Праћење остварености предшколског програма кроз преглед документације васпитача на основу протокола;
- Праћење адаптације деце на основу протокола;
- Праћење развоја предшколског програма на основу Извештаја Тима за развој

предшколског програма;
- Извештај о самовредновњу Годишњег плана рада;

ДИРЕКТОР

Биљана Мандић, проф. пед.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Драгана Веин, дипл. васпитач мастер

ПУ „ПЧЕЛИЦА“ АПАТИН
Дел. број:
Дана: